

3. Tymieniecka A.-T. Introduction: Phenomenology as the inspirational force of our times. Phenomenology World-Wide. Dordrecht: 2002, Analecta Husserliana, vol 80, pp.1-8. P.6. DOI: https://doi.org/10.1007/978-94-007-0473-2_1

4. Вальденфельс Б. Вступ до феноменології. К.: "Альтерпрес", 2002. 176 с. С.11.

5. Doyon, M. Normativity, as a Concept in Phenomenology. Encyclopedia phenomenology of law. Springer Cham: Université de Montréal. 2025. DOI: 10.1007/978-3-030-47253-5_186-1;

6. Ciaccio G., Condello A. A Phenomenology of Thirdness in Law: Preliminary Remarks //Third Parties in Criminal Proceedings: A Comparative Law Study. – Cham : Springer Nature Switzerland, 2025. – С. 391-400.

7. Theodorou P., Alves P., Baka A. (eds). Phenomenology of Law and Normativity. Springer International Publishing AG, 2024. 290 p.

8. Pinto E. O. O. R., Bussinguer E. C. A. Phenomenological Attitude in Jurisdictional Provision: A Bridge between Phenomenology and Law. Beijing Law Review. 2024. Vol.15 No.2. P. 690. DOI: 10.4236/blr.2024.152042

9. Kolpakov V. K. Postmodern locations in administrative law: doctrinal understanding and overcoming. Amparo. No. 2. 2022. 68 p. P. 5-15. DOI:10.26661/2786-5649-2022-2-01

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-497-2-7>

ПРАВОВИЙ СТАТУС СТАРОСТИ ЯК ПОСАДОВОЇ ОСОБИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Косиця Ольга Олексіївна

доктор юридичних наук,

професор кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

ПРАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»,

м. Київ, Україна

Староста є однією з форм партисипативної демократії та невід'ємною частиною розвитку сучасної моделі місцевого самоврядування. Децентралізація в Україні триває, і одним із позитивних аспектів її реалізації вважається, серед іншого, запровадження інституту старости. Реалізація реформи місцевого

самоврядування та адміністративно-територіального устрою на практиці є ефективною, однак покращення результатів діяльності влади на місцях неможливе без розуміння теоретичного підґрунтя.

Значну роль в удосконаленні законодавства відіграють концепції та теорії місцевого самоврядування у поєднанні з правилами юридичної техніки. Вони є не лише ідеальними моделями юридичних явищ та процесів, але й виконують функції систематизації та кодифікації права, надання йому стратегічного характеру та активного начала. Такі концепції та теорії є науковим відтворенням політичних, правових, соціальних відносин [1, с. 33]. В умовах вкрай важкої соціально-політичної та економічної ситуації, в якій опинилась наша держава, актуальним і своєчасним вбачається висвітлення поглядів науковців на роль і правовий статус старости як посадової особи місцевого самоврядування в Україні.

Правовому статусу старости приділяли увагу в своїх наукових доробках І.М. Алмаші, М.М. Алмаші, М.І. Баяк, Л.М. Ваколюк, С.М. Ваколюк, М.М. Воронов, І.В. Дробуш, О.В. Зименко, В.В. Ладиченко, Н.В. Левківська, Ю.П. Максименко, І.Ю. Панова, О.В. Сергієнко, Г.С. Ткаченко, О.В. Роговенко та ін.

Запроваджений інститут старости із власними повноваженнями та звітністю, відповідальністю перед людьми, які його обрали, набуває сьогодні великого значення. Саме з метою управління суттєвою часткою суспільних прав в селі або селищі, посилення самоорганізації, самоуправління, мотивації локальних людських спільнот (громад) до саморозвитку на основі ефективного використання власних можливостей запроваджено нову посадову особу місцевого самоврядування – старосту, яким має бути особа, що обирається мешканцями села і якому невеликі громади довіряють ведення своїх справ, прийняття управлінських рішень [2, с. 53]. І.М. Алмаші та М.М. Алмаші називають старосту лідером, якому громадяни надали підтримку. Вважають, що ця нова інституція була запроваджена з метою врахування інтересів всіх жителів населених пунктів в об'єднаних територіальних громадах, задоволення соціальних, побутових та інших потреб жителів населених пунктів, а також швидкого, відкритого, зрозумілого вирішення проблем місцевого значення [3, с. 11].

Розглянемо як визначають правовий статус старости дослідники, які вивчають означений інститут з точки зору різних галузей права та спеціальностей.

Не достатньо чітко законодавчо сформульованим визначення старости вважає І.Ю. Панова, та пропонує старостою вважати виборну посадову особу місцевого самоврядування, яка наділена

повноваженнями, встановленими в законодавстві, що можуть розширюватися, має законодавчо встановлені гарантії реалізації своїх прав та несе відповідальність за свою діяльність [4, с. 104]. Старосту характеризують як посадову особу місцевого самоврядування та комунікатора між жителями відповідного старостинського округу та місцевою владою. Особливість його статусу полягає у представленні інтересів жителів певного старостинського округу, процедури призначення на посаду, та виконавчих функціях [5, с. 37].

В той же час, як зазначає М.М. Воронов, муніципально-правовий статус старости означає сукупність його повноважень, принципів, гарантій діяльності та відповідальності, які закріплені в муніципальному законодавстві України. Саме такий статус визначає положення старости в системі місцевого самоврядування в Україні, хоча і має суперечливий характер. Автором запропоновано закріпити положення старости в статусі уповноваженого або представника саме голови об'єднаної територіальної громади в структурі виконавчих органів відповідної сільської, селищної, міської ради об'єднаної територіальної громади. Суперечливість полягає у тому, кого або чого староста є представником – голови об'єднаної територіальної громади або безпосередньо жителів окремих територій, які утворили таку громаду [6, с. 51]. І.В. Дробуш дотримується схожої позиції. Дослідник зауважує, що муніципально-правовий інститут старости має на меті представлення інтересів мешканців відповідних територій, які утворили об'єднану територіальну громаду й віддалені територіально від самого представницького органу місцевого самоврядування [7, с. 50-51].

В цілому серед науковців спостерігається єдиний підхід до визначення правового статусу старости навіть з огляду на їх розгляд та формулювання через призму різних галузей права. На підставі вищевикладеного, пропонуємо виділяти такі спільні елементи правового статусу старости: порядок набуття/припинення статусу; повноваження та функції; права, обов'язки та відповідальність; гарантії діяльності. Отже, правовим статусом старости є регламентована нормативно-правовими актами різної юридичної сили сукупність таких елементів: роль старости в системі місцевого самоврядування, порядок його призначення та звільнення, повноваження та функції, права, обов'язки та відповідальність, а також гарантії реалізації його прав.

Література

1. Шевченко А. О. Муніципально-правовий статус територіальної громади в Україні та зарубіжних державах : дис.... канд. юрид. наук : 12.00.02. Київ, 2020. 229 с.

2. Роговенко О. В. До питання про посадові обов'язки старости. *Науковий вісник публічного та приватного права: збірник наукових праць*. 2019, № 3, Том 2. С. 52-59.

3. Алмаші І.М., Алмаші М.М. Староста в реалізації права на місцеве самоврядування: окремі аспекти законодавчого регулювання. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021, № 29. С. 10-18.

4. Панова І. Ю. Правовий статус старости як виборної посадової особи місцевого самоврядування. *Часопис Київського Університету права*. 2018, № 2. С. 101-106.

5. Васильєва, О. І., Бойко О. П., Розвиток інституту старост у контексті партисипативної демократії в Україні. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2021, № 1. С. 34-39.

6. Воронов М. М. Інститут старости у системі муніципального права України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2017, № 23. С. 50-53.

7. Дробуш І. В. Староста як нова організаційна форма місцевого самоврядування та його участь у реалізації соціальної функції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція»*. 2014, № 10/2, Том 1. С. 48-51.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-497-2-8>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ СТРУКТУРНИХ СКЛАДОВИХ СУЧАСНОГО ПРЕДМЕТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Курінний Євген Володимирович

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри конституційного та адміністративного права,

Запорізький національний університет

м. Запоріжжя, Україна

У теорії права, предмет правового регулювання (далі – предмет) відіграє роль первинного та відправного елемента у понятійній системі права. За допомогою предмета встановлюються межі суспільних відносин, що підлягають або повинні піддаватися правому регулюванню нормами відповідної галузі права. Предмет фундаментальної галузі права